

Sygn. akt IV P 149/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu IV Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Kinga Grünberg-Bartkowska
Protokolant:	Dominika Flader

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2017 roku w Grudziądzu

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. T.**

przeciwko **M. R.**

o zapłatę

O R Z E K A

I. Umarza postępowanie w zakresie kwoty 5.719,06 zł (pięć tysięcy siedemset dziewiętnaście złotych sześć groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

II. Zasądza od pozwanego M. R. na rzecz powoda M. T. tytułem ryczałtów za noclegi z tytułu zagranicznych podróży służbowych kwotę 36.548,44 zł (trzydzieści sześć tysięcy pięćset czterdzieści osiem złotych czterdzieści cztery grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot:

- 374,09 zł od dnia 21 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 1.633,32 zł od dnia 20 maja 2012 r. do dnia zapłaty,
- 2.929,30 zł od dnia 24 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty,
- 3.038,92 zł od dnia 5 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 1.987,92 zł od dnia 11 października 2012 r. do dnia zapłaty,
- 2.346,63 zł od dnia 19 listopada 2012 r. do dnia zapłaty,
- 3.180,14 zł od dnia 30 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 1.384,81 zł od dnia 7 lutego 2013 r. do dnia zapłaty,
- 986,92 zł od dnia 6 marca 2013 r. do dnia zapłaty,

- 2.481,74 zł od dnia 24 marca 2013 r. do dnia zapłaty,
- 1.827,61 zł od dnia 13 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty,
- 2.877,34 zł od dnia 22 maja 2013 r. do dnia zapłaty,
- 3.197,28 zł od dnia 24 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty,
- 2.594,50 zł od dnia 27 lipca 2013 r. do dnia zapłaty,
- 3.589,22 zł od dnia 16 września 2013 r. do dnia zapłaty,
- 2.118,69 zł od dnia 15 października 2013 r. do dnia zapłaty.

III. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.

IV. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

V. Nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Grudziądzu kwotę 5.001,08 zł (pięć tysięcy jeden złotych osiem groszy) tytułem kosztów procesu.

VI. Wyrokowi w punkcie II nadaje rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie kwoty 1.459,48 zł (tysiąc czterysta pięćdziesiąt dziewięć złotych czterdzieści osiem groszy).

Sygn. akt IV P 149/15

UZASADNIENIE

Powód – M. T. złożył przeciwko pozwanemu M. R. pozew o zapłatę kwoty 42.387 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 1.940,20 zł od dnia 15 maja 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.931,63 zł od dnia 15 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.892,48 zł od dnia 15 lipca 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1839,96 zł od dnia 15 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.841,41 zł od dnia 15 października 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.877,04 zł od dnia 15 listopada 2012 r., od kwoty 1.841,04 zł od dnia 15 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.851,80 zł od dnia 15 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.883,34 zł od dnia 15 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.871,78 zł od dnia 15 marca 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 3.048,38 zł od dnia 15 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 3.129,38 zł od dnia 15 maja 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 3.163,50 zł od dnia 15 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 3.219,15 zł od dnia 15 lipca 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 3.149,55 zł od dnia 15 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 3.158,25 zł od dnia 15 września 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 3.139,13 zł od dnia 15 października 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.570,88 zł od dnia 15 listopada 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód twierdził, że w okresie od 15 lipca 2011 r. do 31 lipca 2012 r. i od 2 września 2012 r. do 11 października 2013 r. był pracownikiem pozwanego pracując w charakterze kierowcy w samochodowym transporcie międzynarodowym. Powód twierdził, że odbywał noclegi w kabinie samochodu, ponieważ pozwany nie zapewnił mu noclegu w hotelach. Ponadto powód twierdził, że pozwany nie uregulował kwestii związanych z ryczałtem za nocleg w podróży służbowej w przepisach wewnętrznych ani w zawartej z powodem umowie o pracę uważając, że zapewnienie pracownikowi noclegu w kabinie samochodu, spełnia zapewnienie mu bezpłatnego noclegu. Powód twierdził, że otrzymywał diety, ale ryczałtów za noclegi pozwany nie wypłacał.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu. Pozwany przyznał, że powód pracował u niego, jednakże na podstawie trzech umów o pracę. W dniu 1 października 2012 roku pozwany podpisał z powodem aneks do umowy, w którym powód wyraził zgodę na nocleg w kabinie samochodu, uzgadniając że stanowić to będzie zapewnienie przez pracodawcę bezpłatnego noclegu. Ponadto wskazał, iż nie jest prawdą, że pracodawca nie uregulował kwestii związanych z ryczałtem za noclegi w podróży służbowej, gdyż

takie postanowienie zostało zawarte w aneksie do umowy o pracę z dnia 30 września 2012 roku. Zgodnie z tym aneksem powód otrzymywał kwotę 42 euro tytułem „stałej diety” za każdy dzień wykonywania pracy na terenie Unii Europejskiej i kwota ta stanowiła całość należności z tytułu delegacji zagranicznych. Pozwany zarzucił, że powód nigdy nie zgłaszał zastrzeżeń w zakresie rozliczeń podróży służbowych.

Pismem z dnia 6 sierpnia 2015 r. powód zmodyfikował żądanie wnosząc o zasądzenie kwoty 36.667,84 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 1.834,30 zł od dnia 15 maja 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 316,70 zł od dnia 19 maja 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 2.436,00 zł od dnia 15 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 694,04 zł od dnia 24 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.345,76 zł od dnia 15 lipca 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.741,09 zł od dnia 5 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 2.171,96 zł od dnia 10 października 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 2.669,57 zł od dnia 15 listopada 2012 r., od kwoty 321,78 zł od dnia 19 listopada 2012 r., od kwoty 1.881,95 zł od dnia 15 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.619,62 zł od dnia 29 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.874,22 zł od dnia 7 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 969,82 zł od dnia 6 marca 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 405,22 zł od dnia 15 marca 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.552,32 zł od dnia 25 marca 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.349,30 zł od dnia 14 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 2.117,55 zł od dnia 15 maja 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 637,76 zł od dnia 21 maja 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.782,11 zł od dnia 15 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.082,10 zł od dnia 23 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.295,04 zł od dnia 15 lipca 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.089,10 zł od dnia 27 lipca 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 3.544,73 zł od dnia 15 września 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.935,80 zł od dnia 15 października 2013 r. do dnia zapłaty (k. 201-207). Zmiana żądania była skutkiem przedstawienia przez pozwanego dokumentów wskazujących na terenie jakich krajów i w jakich okresach czasu, powód odbywał noclegi w podróży służbowej. W pozostałym zakresie powód cofnął pozew i zrzekł się roszczenia.

W piśmie procesowym z dnia 24 kwietnia 2016 r. powód zgłosił żądanie ewentualne poprzez zasądzenie na jego rzecz równowartości dochodzonych kwot w walutach obcych (k. 270-272).

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje.

W dniu 11 lipca 2011 r. powód zawarł z pozwanym umowę o pracę, na mocy której powód został zatrudniony na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego na czas określony od 15 lipca 2011 r. do 31 października 2011 r. w pełnym wymiarze czasu pracy. W umowie przewidziano, że powód będzie otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 1.386 zł brutto wypłacane gotówką do dnia 10 następnego miesiąca. W dniu 31 października 2011 roku powód i pozwany zawarli kolejną umowę o pracę, zgodnie z którą powód zatrudniony był na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego na czas określony od 1 listopada 2011 r. do 31 października 2012 r. w pełnym wymiarze czasu pracy. W umowie przewidziano, że powód będzie otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 1.386 zł brutto wypłacane gotówką do dnia 10 następnego miesiąca. W dniu 12 kwietnia 2012 roku strony podpisały aneks do umowy z dnia 31 października 2011 roku. W aneksie strony ustaliły, że praca będzie wykonywana na terenie Unii Europejskiej, a z tytułu wykonywanej pracy powód będzie otrzymywał następujące składniki wynagrodzenia: wynagrodzenia zasadniczego w wysokości 1.500,00 zł brutto miesięcznie wypłacane za pokwitowaniem gotówką w siedzibie firmy do dnia 10 następnego miesiąca za miesiąc poprzedni oraz 39 Euro tytułem stałej diety za każdy dzień wykonywania pracy na terenie państw Unii Europejskiej, wypłacane gotówką lub według kursu NBP z dnia wypłaty. W aneksie przewidziano również, że pracownik otrzyma polecenie wyjazdu – delegację najpóźniej w dniu wyjazdu, a wypłata diet nastąpi w siedzibie pracodawcy w terminie 3 dni od dnia przedłożenia rozliczenia delegacji. Umowa o pracę z dnia 31 października 2011 roku została rozwiązana z dniem 31 lipca 2012 roku.

dowód: umowa o pracę z 11 lipca 2011 r. - k. 31 akt,

umowa o pracę z 31 października 2011 r. - k. 33 akt,

aneks do umowy z dnia 12 kwietnia 2012 roku – k. 36 akt,

świadcstwo pracy k. 41-42 akt.

W dniu 30 września 2012 r. powód zawarł z pozwanym następną umowę o pracę jednak na czas nieokreślony od dnia 2 września 2012, na mocy której powód nadal pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego w pełnym wymiarze czasu pracy. W umowie przewidziano, że powód będzie otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 1.500 zł brutto wypłacane gotówką do dnia 10 następnego miesiąca. W dniu 1 października 2012 roku strony podpisały aneks do umowy. W aneksie strony ustaliły, że praca będzie wykonywana na terenie Unii Europejskiej, a z tytułu wynagrodzenia powód będzie otrzymywał: 1.500 zł brutto tytułem wynagrodzenia zasadniczego, 350 zł brutto dodatku ryczałtowego z tytułu godzin dyżuru, 50 zł tytułem dodatku ryczałtowego za pracę w godzinach nocnych oraz 42 Euro tytułem stałej diety za każdy dzień wykonywania pracy na terenie państw Unii Europejskiej, wypłacaną gotówką według kursu NBP z ostatniego dnia miesiąca. W aneksie przewidziano również, że pracownik otrzyma polecenie wyjazdu – delegację najpóźniej w dniu wyjazdu, a wypłata wynagrodzenia, dodatków i diet nastąpi gotówką za pokwitowaniem w siedzibie pozwanego w dniu 10 następnego miesiąca. Ponadto w aneksie zawarto klauzulę, że pracownik przebywając w podróży służbowej, wyraża zgodę na nocleg w kabinie samochodu, co stanowi zapewnienie przez pracodawcę bezpłatnego noclegu. Kolejny aneks do umowy został podpisany przez powoda w dniu 2 stycznia 2013 roku. W aneksie tym strony ustaliły, że praca będzie wykonywana na terenie Unii Europejskiej, a z tytułu wynagrodzenia powód będzie otrzymywał: 1.600 zł brutto tytułem wynagrodzenia zasadniczego, 350 zł brutto dodatku ryczałtowego z tytułu godzin dyżuru, 50 zł tytułem dodatku ryczałtowego za pracę w godzinach nocnych oraz 42 Euro tytułem stałej diety za każdy dzień wykonywania pracy na terenie państw Unii Europejskiej, wypłacaną gotówką według kursu NBP z ostatniego dnia miesiąca. W aneksie przewidziano również, że pracownik otrzyma polecenie wyjazdu – delegację najpóźniej w dniu wyjazdu, a wypłata wynagrodzenia, dodatków i diet nastąpi gotówką za pokwitowaniem w siedzibie pozwanego w dniu 10 następnego miesiąca. Umowa z dnia 30 września 2012 r. została rozwiązana w dniu 11 października 2013 roku.

dowód: umowa o pracę z 30 września 2012 r. - k. 32 akt,

aneks z dnia 1 października 2012 r. – k. 35 akt,

aneks z dnia 2 stycznia 2013 r. – k. 34 akt

świadcstwo pracy k. 39-40 akt.

Kwoty po 39 euro, a następnie 42 euro tytułem diety za dzień podróży służbowej obowiązywały także w odniesieniu do pozostałych kierowców.

dowód: zeznania świadka P. K. – k. 221-223

W trakcie zawierania umów o pracę pozwany nie ustalał z pracownikami, czy i w jaki sposób będą wypłacane należności z tytułu ryczałtów za noclegi.

dowód: przesłuchanie powoda – k. 237-238

Na podstawie łączących strony umów powód odbył podróże służbowe w dniach od 1 kwietnia 2012 r. do 6 kwietnia 2012 r. odbywając 3 noclegi, od 16 kwietnia 2012 r. do 5 maja 2012 r. odbywając 13 noclegów, od 12 maja 2012 r. do 9 czerwca 2012 r. odbywając 22 noclegi, od 17 czerwca 2012 r. do 21 lipca 2012 r. odbywając 24 noclegi, od 3 września 2012 r. do 26 września 2012 r. odbywając 16 noclegów, od 10 października 2012 r. do 4 listopada 2012 r. odbywając 19 noclegów, w okresie od 14 listopada 2012 r. do 15 grudnia 2012 r. odbywając 24 noclegi, od 8 stycznia 2013 r. do 24 stycznia 2013 r. odbywając 11 noclegów, od 9 lutego 2013 r. do 19 lutego 2013r. odbywając 8 noclegów, od 24 lutego 2013r. do 9 marca 2013 r. odbywając 13 noclegów, od 14 marca 2013 r. do 29 marca 2013 r. odbywając 12 noclegów, od 13 kwietnia 2013 r. do 7 maja 2013 r. odbywając 18 noclegów, od 14 maja 2013r. do 9 czerwca 2013r. odbywając 19 noclegów, od 18 czerwca 2013r. do 12 lipca 2013r. odbywając 16 noclegów, od 2 sierpnia 2013 r. do 1 września 2013 r. odbywając 21 noclegów, od 13 września 2013 r. do 30 września 2013 r. odbywając 13 noclegów.

dowód: opinia biegłego z zakresu transportu i czasu pracy kierowców k. 247-259 akt.

Wszystkie noclegi zostały odbyte w kabinie samochodu poza granicami kraju.

okoliczność bezsporna

U pozwanego nie obowiązywał regulamin wynagradzania ani układ zbiorowy pracy. Powód w okresie pracy na rzecz pozwanego nie kwestionował wysokości kwot otrzymywanych tytułem wynagrodzenia i diet i nie występował do powoda z żądaniem wypłaty należności z tytułu ryczałtów za noclegi.

okoliczności bezsporne

Wynagrodzenie oraz należności z tytułu podróży służbowych były przelewane na rachunek bankowy łącznie jeden raz w miesiącu do 10 dnia następnego miesiąca.

dowód: zeznania świadka P. K. – k. 221-223.

Kierowcy pozwanego zatrzymywali się na bazie w Holandii. Przebywali tam kilka dni. W bazie były prysznice, telewizja satelitarna, dostęp do Internetu, lodówka, kuchenka mikrofalowa. Były również kanapy, które nie były jednak przeznaczone do spania. W bazie nie było pościeli, kołder i poduszek. Kierowcy przebywając na postoju w bazie w Holandii, noce spędzali w samochodach.

dowód: zeznania świadka P. K. – k. 221-223 akt,

zeznania świadka K. L. k. 216 akt.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych oraz w oparciu o dowody z dokumentów, zeznania świadków, dowód z przesłuchania stron oraz opinię biegłego z zakresu transportu i czasu pracy kierowców.

Świadek P. K. zeznał, że w kwocie „stałej diety” mieściły się zarówno diety, jak i ryczałty za noclegi. Świadek zeznał, że w momencie zatrudnienia czynił z pracodawcą ustalenia co do kwoty 42 Euro za jeden dzień pracy. Ponadto świadek dokładnie opisał jak wyglądała baza w Holandii. Zeznania tego świadka w zakresie w jakim twierdził, iż pozwany w momencie zatrudnienia wskazywał, iż w kwocie 42 Euro mieści się ryczałt pozostają w sprzeczności z twierdzeniami powoda. Należy zauważyć, że świadek jako pracownik pozwanego miał interes w tym, aby składać zeznania korzystne dla swojego pracodawcy (pозwanego). W związku z tym Sąd nie dał wiary zeznaniom tego świadka w tym zakresie. Sąd natomiast dał wiarę zeznaniom tego świadka co do opisu warunków w bazie w Holandii. W zakresie odnoszącym się do dokonywanych w umowie zmian zeznania świadka Sąd uznał za wiarygodne, bowiem znajdowały potwierdzenie w innych dowodach.

Świadek E. C. (1), który zajmował się prowadzeniem księgowości pozwanego, zeznał, że informacje co do wysokości zapłaty dla indywidualnego kierowcy czerpał z umowy o pracę oraz z aneksów. Było tam wskazane, że kierowcy otrzymują wynagrodzenie zasadnicze oraz diety. Wprost nie były rozliczane ryczałty. Świadek nie potrafił wskazać - jaka kwota z 42 Euro była przeznaczona na nocleg. Świadek wskazał, iż w ostatnim czasie, a więc już po odejściu z pracy powoda zmieniły się aneksy do umów. Teraz rozliczane są wprost diety i ryczałty. Sąd co do zasady dał wiarę zeznaniom tego świadka. Świadek jednak nie uczestniczył w podpisywaniu umów z kierowcami, a wszelkie informacje w tym zakresie posiadał od pozwanego.

Sąd tylko w niewielkiej części dał wiarę zeznaniom świadka K. L.. Świadek wskazał, iż jest szwagrem pozwanego i pomagał mu w wysyłaniu kierowców, odczytywaniu kart kierowców, pakowaniu ich na drogę, tankowaniu samochodu czy zakupu części samochodowych. Świadek w sposób dokładny opisał, jak wyglądała baza w Holandii, gdyż przebywał tam kilka dni. Ponadto świadek wskazał, iż był obecny przy podpisywaniu umów z kierowcami, wiedział jak byli

rozliczani kierowcy, a więc że w kwocie 42 Euro znajdowały się diety i ryczałty. Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadka w zakresie ustaleń jakie miały być dokonane między pozwanym i kierowcami. Przede wszystkim mało prawdopodobne jest, iż świadek jako osoba niezatrudniona u pozwanego, a tylko mu pomagająca był obecny przy zawieraniu umów o pracę z kierowcami. Tym bardziej, iż świadek nie znał treści umów pisemnych. Ponadto świadek jest osobą bliską pozwanego, a zatem jest zainteresowany w korzystnym dla pozwanego rozstrzygnięciu sprawy.

Zeznania świadka M. S. Sąd uznał za wiarygodne. Świadek zeznawał na okoliczność sposobu rozliczania czasu pracy kierowców.

Jeśli chodzi o dowód z przesłuchania stron, to Sąd podszedł do tych dowodów z dużą ostrożnością. Strony miały bowiem motyw w uzyskaniu dla siebie korzystnego rozstrzygnięcia.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda w całości. W ocenie Sadu brak było podstaw do ich kwestionowania.

Pozwany zeznał, że informował kierowców, iż w kwocie 42 Euro mieści się zarówno dieta, jak i ryczałty za noclegi. Całokształt okoliczności faktycznych przedmiotowej sprawy przemawia za tym, że pozwany nie przekazywał kierowcom informacji o składnikach „stałej diety”. Co więcej, treść aneksu podpisana w dniu 1 października 2012 r. do umowy o pracę przemawia za tym, że wolą pozwanego w ogóle nie była wypłata ryczałtów. Gdyby było inaczej, pozwany nie zabiegałby o to, aby kierowcy pisemnie oświadczyli, że wyrażają zgodę na nocleg w kabinie i stanowi to ze strony powoda zapewnienie im bezpłatnego noclegu. Okoliczność, że rozliczenie podróży z przewidzianą stawką diety w kwocie 42 Euro niekiedy było korzystniejsze dla kierowców niż rozliczenie według diety w kwocie 30 zł i ryczałtów za noclegi, także nie stanowi dowodu na to, że strony dokonały ustaleń co do ujęcia ryczałtów w kwocie 42 euro. Ponadto co ważne zarówno świadkowie, którzy twierdzili, iż w skład tej kwoty wchodzi ryczałty, jak również samo pozwany nie potrafili stwierdzić jaką część tej kwoty stanowią diety, a jaką ryczałty. Nie można również pominąć faktu, o którym zeznał świadek E. C. (2), iż w po odejściu powoda zmieniły się zasady wypłaty należności za podróże – teraz rozliczane są wprost diety i ryczałty.

Sąd w całości podzielił opinię biegłego z zakresu transportu i czasu pracy kierowców, gdyż jest ona rzetelna, jasna i została wydana po wnikliwej analizie akt sprawy i zleconego zagadnienia, a wnioski opinii zostały logicznie i przekonująco uzasadnione. Opinia sporządzona została przy tym przez osobę obcą dla stron, a ponadto posiadającą wysokie kwalifikacje i praktykę w wydawaniu opinii w podobnych sprawach. Co więcej opinia ta nie została w skuteczny sposób zakwestionowana przez stronę pozwaną. Biegły na rozprawie w dniu 30 listopada 2016 roku szczegółowo odniósł się do zastrzeżeń strony pozwanej.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty zgromadzone w toku postępowania. Prawdziwość dokumentów nie budziła bowiem wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony. Jedyne wątpliwości dotyczyły daty podpisania przez powoda zapisu w aneksie do umowy, gdzie zostało stwierdzone, iż pracownik wyraża zgodę na nocleg w kabinie samochodu i, że jest to zapewnienie przez pracodawcę bezpłatnego noclegu. Powód wskazywał, iż podpisał to znacznie później, rok po dacie która jest tam wskazana. Okoliczność ta jednak nie miała większego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd oddalił wniosek dowodowy strony pozwanej o przesłuchanie świadka J. D. z uwagi na to, że był to wniosek spóźniony i spowodowałby przewlekłość postępowania. Z tych samych powodów Sąd oddalił wniosek o ponowne przesłuchanie P. K. oraz J. M..

Mając na uwadze całokształt okoliczności faktycznych ujawnionych w sprawie, Sąd doszedł do przekonania, że roszczenie powoda w znacznej części zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu były należności powoda z tytułu ryczałtów za noclegi przysługujące mu jako kierowcy w transporcie międzynarodowym. Między stronami nie było sporu co do tego, że powód był zatrudniony przez pozwanego na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego w przewozach międzynarodowych. W istocie okolicznością bezsporną było również prawo powoda do otrzymania od pracodawcy diet i ryczałtów za noclegi z tytułu

odbywanych podróży służbowych. Kwestią sporną było natomiast to, czy strony w umowie o pracę ustaliły, czy i w jakiej kwocie powód będzie otrzymywał ryczałty za noclegi. Powód twierdził, że ustaleń takich strony nie czyniły. Pozwany natomiast podnosił, że w kwocie 39 Euro, a następnie 42 mieściły się również ryczałty za noclegi.

W tym miejscu należy zauważyć, iż w toku rozpoznawania niniejszej sprawy nastąpiła bardzo istotna zmiana w przepisach obowiązujących regulujących kwestie związane z należnościami za pracę kierowców w transporcie międzynarodowym. W dniu 24 listopada 2016 roku w sprawie K 11/15 Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1155, ze zm.) w związku z art. 77 § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 167) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; (pkt 2) art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. powołanej w punkcie 1 w związku z art. 77 § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. powołanej w punkcie 1 w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. z 2002 r. Nr 236, poz. 1991, ze zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji.

Powyższy wyrok ma ten skutek, że od dnia 29 grudnia 2016 r. (data ogłoszenia wyroku TK w Dz.U. z 2016 r. poz. 2206) nie może być stosowany art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 77 § 2, 3 i 5 KP w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia z 19 grudnia 2002 r.

Okoliczność ta nie powoduje jednak, iż kierowcom zatrudnionym w transporcie międzynarodowym nie przysługują ryczałty za noclegi. Kwestię tę rozstrzygnął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 lutego 2017 roku, I PK 300 /15 i stanowisko tam zaprezentowane, Sąd rozpoznający niniejszą sprawę, w całości podziela. Sąd Najwyższy wskazał, iż ustawa o czasie pracy kierowców mając charakter *lex specialis* względem przepisów Kodeksu pracy, zawiera definicję podróży służbowej. Naturalną formułą rekompensat takich podróży jest zwrot kosztów pracownikowi. W tym aspekcie normą szczegółową był art. 21 a ustawy o czasie pracy kierowców, który został wyeliminowany z porządku prawnego mocą wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Jednak w ten sposób nie powstała luka w przepisach, gdyż podstawowe metody wykładni prawa pozwalają na rozstrzygnięcie spornego zagadnienia, choć jej wybór może być różny. Z jednej strony, poprzez art. 2 ust. 7 ustawy o czasie pracy kierowców można, poszukiwać podstawy prawnej do ustanowienia zasad zwrotu należności z tytułu podróży służbowej w związku z art. 77 ze zn. 5 § 1 KP, albo też poprzez odpowiednie stosowanie art. 4 ustawy o czasie pracy kierowców, zgodnie z którym w zakresie nieuregulowanym ustawą stosuje się przepisy Kodeksu pracy. Przepis art. 77 ze zn. 5 § 1 KP ma charakter powszechnie obowiązujący i dotyczy także kierowców w transporcie międzynarodowym jako pracowników. Sąd Najwyższy w cytowanym wyroku oparł się na wykładni art. 2 ust. 7 ustawy o czasie pracy kierowców. Przywołany przepis formułuje definicję podróży służbowej i nie stanowił przedmiotu kontroli konstytucyjnej, a więc nadal obowiązuje w systemie prawa. Immanentną cechą podróży służbowych są wydatki po stronie pracownika, które ostatecznie powinien zrekompensować pracodawca. Idea stosunku pracy opiera się na ryzyku ekonomicznym podmiotu zatrudniającego. Oznacza to, że jeśli decyzja pracodawcy (polecenie wyjazdu) powoduje powstanie dodatkowych kosztów po stronie pracownika, to obowiązkiem zatrudniającego jest ich zwrot. Dodanie do systemu prawa odrębnej definicji podróży służbowej modyfikuje jedynie kodeksowy zakres jej znaczenia. W żaden sposób nie tworzy wyjątku od zasady, że koszty podróży służbowej kierowcy nie będą zwracane. Wręcz przeciwnie wprowadzenie odrębnej definicji oznacza objęcie nim w sposób szerszy - niż dotychczas - określonej grupy wykonujących pracę podporządkowaną. W tej sytuacji brak regulacji (zasad zwrotu tych kosztów) w ustawie o czasie pracy kierowców obliguje do ich rekompensaty za pomocą powszechnie obowiązujących przepisów prawa pracy. Powszechnym przepisem prawa pracy jest art. 77 § 1 KP. Odwołanie do podstawowej regulacji prawa pracy jest naturalne, zwłaszcza że art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców nie obejmował swym zakresem tej regulacji.

Tak więc, mimo nieobowiązania art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców nadal do kierowców zatrudnionych w transporcie międzynarodowym, zastosowanie mają przepisy kodeksu pracy dotyczące podróży służbowych.

Stosownie do treści art. 77 ze zn. 5 § 1 k.p. pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową. Wysokość oraz warunki ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju określa minister właściwy do spraw pracy w drodze rozporządzenia, które powinno w szczególności określać wysokość diet, z uwzględnieniem czasu trwania podróży, a w przypadku podróży poza granicami kraju - walutę, w jakiej będzie ustalana dieta i limit na nocleg w poszczególnych państwach, a także warunki zwrotu kosztów przejazdów, noclegów i innych wydatków (§ 2 art. 77 ze zn. 5 k.p.).

Z art. 77 ze zn. 5 § 3 k.p. wynika, że warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 (tj. państwowej lub samorządowej jednostki budżetowej) określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania. Postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą jednak ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej, niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, określona dla pracownika, o którym mowa w § 2 (§ 4 art. 77 ze zn. 5 k.p.). Jeśli natomiast układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień w zakresie warunków wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowych odpowiednio według przepisów, regulujących tę kwestię w przypadku pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej (§ 5 art. 77 ze zn. 5 k.p.).

W okresie zatrudnienia powoda obowiązywały dwa wydane na mocy delegacji zawartej w art. 77 ze zn. 5 § 2 k.p. rozporządzenia. Pierwsze, obowiązujące do dnia 28 lutego 2013 roku, Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju. Drugie, obowiązujące od 1 marca 2013 roku, Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

Z przytoczonego wyżej art. 77 ze zn. 5 § 3-5 k.p. wynika, że w zakresie określenia wysokości diety postanowienia zbiorowego układu pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę, mogą unormować wysokość diety należnej z tytułu podróży służbowej w kraju i poza jego granicami odmiennie niż przepisy rozporządzenia regulującego tę kwestię w odniesieniu do pracowników jednostek samorządowych, z tym jednak zastrzeżeniem, że wysokość diety należnej z tytułu podróży w granicach kraju i poza jego obszarem, nie może być niższa, niż wysokość diety przewidzianej przepisami rozporządzenia dla podróży krajowej. Pracodawca ma zatem możliwość określenia w postanowieniach zbiorowego układu pracy, regulaminu wynagradzania lub w umowie o pracę wysokości diety należnej z tytułu podróży zagranicznej w sposób mniej korzystny dla pracownika, niż odpowiednie zapisy rozporządzenia, określające wysokość diety dla podróży zagranicznej w danym kraju. Możliwości takiej natomiast nie przewidziano w odniesieniu do innych należności z tytułu podróży służbowej, w tym w odniesieniu do określenia wysokości ryczałtów za noclegi, co oznacza, że pracodawca może w zbiorowym układzie pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę wprowadzić jedynie postanowienia korzystniejsze, niż określone we właściwym rozporządzeniu (tak też Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do uchwały z dnia 12 czerwca 2014 r. II PZP 1/14).

W związku z tym, że powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 5.719,06 zł Sąd na podstawie art. 355 § 1 w zw. z art. 203 § 1 i art. 469 k.p.c. umorzył w tym zakresie postępowanie. Stąd Sąd orzekł, jak w punkcie I sentencji wyroku.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że pozwany nie był objęty zbiorowym układem pracy, ani nie był obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania i takie dokumenty w jego przedsiębiorstwie nie obowiązywały. Dla rozstrzygnięcia sprawy konieczne było zatem ustalenie, jakie ustalenia strony poczyniły w spornym zakresie w umowie o pracę. Powód twierdził, że strony nie dokonały żadnych ustaleń w przedmiocie ustalenia należności tytułem ryczałtów za noclegi. Pozwany natomiast podnosił, że powód miał wypłacany ryczałt w stawce „stałej diety” w kwocie 39 a potem 42 euro i takie informacje były mu przekazywane.

W ocenie Sądu, strony wiązały takie warunki wypłaty należności z tytułu podróży służbowych, jakie przewidziano na piśmie, a więc że z tytułu podróży służbowej powód będzie otrzymywał stałą dietę w kwocie 39, a następnie 42 euro. Z § 2 i 13 ust. 1 rozporządzenia z 2013 r. wynika, że z tytułu podróży służbowej pracowników przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i dojazdów, noclegów i innych wydatków określonych przez pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb. Z § 7 ust. 1 wynika, że dieta jest przeznaczona na pokrycie kosztów wyżywienia i inne drobne wydatki. Niemal identyczne zapisy znajdowały się w poprzednim rozporządzeniu, które obowiązywał do 2013 roku. Dieta i koszty noclegów stanowią zatem dwa odrębne pojęcia i brak jest jakichkolwiek podstaw, aby je ze sobą utożsamiać. Brak jest również w świetle przepisów rozporządzenia podstaw do przyjęcia, że ryczałty mieszczą się w diecie. Niewykluczone, że intencją pozwanego było wypłacanie kierowcom jednej stałej stawki na pokrycie wszystkich należności przysługujących im z tytułu podróży służbowych. W takiej sytuacji pozwany powinien zadbać o to, aby kwestię tę precyzyjnie uregulować w umowie. To pozwany, jako pracodawca i podmiot profesjonalnie zajmujący się transportem międzynarodowym, tworzył wzór aneksu do umowy. Skoro, jak twierdził, od początku miał świadomość obowiązku wypłacania kierowcom ryczałtów, powinien tę kwestię jednoznacznie uregulować. Nic nie stało przecież na przeszkodzie, aby w aneksie zawarto definicję „stałej diety” ustaloną dla potrzeb danej umowy. Skoro pozwany tego nie uczynił określenie dieta należało rozumieć tak, jak to definiuje rozporządzenie z 2013 r. Wbrew zarzutom pozwanego nie sposób było przyjąć, że strony w ustnej umowie ustaliły inne rozumienie pojęcia „stała dieta” albo że pozwany informował kierowców, że składa się na nią zarówno dieta, jak i ryczałt za nocleg. Co prawda niemal wszyscy świadkowie zawnioskowani przez pozwanego twierdzili, iż wiedzieli, iż w kwocie 42 euro zawiera się również ryczałt za noclegi, jednakże zdaniem Sądu, o czym była już mowa wyżej, zeznania tych świadków nie były wiarygodne. Przede wszystkim żaden z tych świadków nie potrafił wskazać jaką część kwoty 42 euro stanowi ryczałt, a jaką dieta. W ocenie Sądu jednoznacznie to wskazuje, iż nigdy u pozwanego w firmie nie było mowy o tym, że w tej kwocie jest również zawarty ryczałt. Ponadto co zostało już stwierdzone, gdyby rzeczywiście pozwany uzgadniał z pracownikami, iż w ramach tej kwoty mieszczą się również ryczałty, nie wpisywałby do aneksu do umowy zastrzeżenie, iż nocleg w kabinie samochodu jest zapewnieniem przez pracodawcę bezpłatnego noclegu. Jest to bowiem sprzeczność. Skoro pracodawca zapewnia bezpłatny nocleg, to nie jest zobowiązany do wypłaty ryczałtów. Jedynym logicznym wytłumaczeniem takiego zapisu jest to, że strony nie umówiły się co do wypłaty ryczałtów za noclegi.

W tym miejscu należy zauważyć, iż Sąd nie miał wątpliwości, że pozwany nie zapewnił powodowi bezpłatnego noclegu. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2014 r. (II PZP 1/14, Lex nr 1469181) zapewnienie pracownikowi – kierowcy samochodu ciężarowego odpowiedniego miejsca do spania w kabinie tego pojazdu podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym, nie stanowi zapewnienia przez pracodawcę bezpłatnego noclegu. Analogiczne stanowisko Sąd Najwyższy zajął w wyroku z 4 września 2014 r. (I PK 7/14, LEX nr 1515145) stwierdzając, że zapewnienie odpowiedniego noclegu zapewniającego odpowiednią regenerację sił nie spełnia miejsce do spania w kabinie pojazdu, nawet gdy ma ona wysoki standard. Powoduje to konieczność wypłacenia pracownikowi zwrotu kosztów noclegu na warunkach i w wysokości określonej odpowiednimi przepisami. Powód również nie miał zapewnionego takiego noclegu, gdy przebywał w bazie w Holandii. W toku postępowania ustalono, że co prawda znajdowały się tam kanapy, ale nie służyły one do spania. Żaden świadek nie wskazał bowiem że można je było rozkładać, co więcej nie było tam pościeli, ani nawet koców. Wszyscy kierowcy przebywający w Holandii i tak spali w swoich pojazdach.

Ustalając kwotę należności z tytułu ryczałtów, Sąd oparł się na opinii biegłego z zakresu transportu i czasu pracy kierowców. Biegły wskazał, iż powodowi z tytułu ryczałtów za noclegi należy się kwota 36.548,44 zł i taką kwotę Sąd zasądził.

Zgodnie z § 20 rozporządzenia z 2013 r. rozliczenie kosztów podróży zagranicznej jest dokonywane w walucie otrzymanej zaliczki, w walucie wymiennej albo w walucie polskiej. Pozwany rozliczał się z powodem z walucie polskiej, a zatem zgłoszone w tej walucie żądanie było uzasadnione.

Odsetki Sąd zasądził od dnia wymagalności roszczeń, która następowała po 14 dniach od dnia zakończenia podróży (§ 5 ust. 1 rozporządzenia z 2013 r.).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. przyjmując, iż pozwany przegrał proces w większości, a powód uległ tylko w nieznacznej części. Powód wygrał bowiem w odniesieniu do kwot zasądzonych na jego rzecz oraz w zakresie kwoty, co do której nastąpiło umorzenie postępowania. Częściowe cofnięcie pozwu było wynikiem przedstawienia dokumentów zezwalających na prawidłowe wyliczenie należności przysługujących powodowi. Z uwagi na to, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Wysokość stawki wynagrodzenia występującego w sprawie adwokata określono na podstawie § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.). W tym zakresie zastosowano przepisy obowiązujące do dnia 31 grudnia 2015 roku, ponieważ zgodnie z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015, poz. 1800) do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

Na podstawie z art. 113 uoks Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Kasy Sądu Rejonowego w Grudziądzu kwotę 5.001,08 zł tytułem kosztów sądowych, od uiszczenia których powód był zwolniony. Na kwotę tę złożyły się opłata od pozwu oraz kwota wydatkowana na wynagrodzenia biegłego.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 477² § 1 k.p.c. ustalając wysokość miesięcznego wynagrodzenia w kwocie brutto na podstawie listy płac za ostatni pełen miesiąc pracy powoda (punkt VI sentencji wyroku).